

LBRIS

We know
books

JAMES PATTERSON
Casey Sherman și Dave Wedge

**Ultimele zile din viața lui
JOHN LENNON**

Traducere din limba engleză

GABRIEL STOIAN

PROLOG

6 decembrie 1980

Se află în avion, învăluit de un nor de fum. Își deschide portofelul și privește permisul pentru arma sa de foc. Voise să cumpere un pistol calibrul 5,58 mm, dar vânzătorul îl sfătuisese să aleagă unul calibrul 9,65 mm.

„Ascultă, dacă-ți iei un 5,58¹ și îți pătrunde în casă un hoț, o să râdă de tine“, i-a spus vânzătorul. „Dar dacă ai unul 9,65, nimeni n-o să râdă. Doar un foc și-l dobori.“

Modul cel mai sigur pentru a transporta arma², i-a spus la telefon un angajat al Administrației Federale a Aviației (FAA), era să o împacheteze, împreună cu muniția, într-o valiză – recomandare pe care a și respectat-o. Arma a fost cumpărată legal din Hawaii – pentru protecție personală, i-a spus el vânzătorului.

Muniția este o altă problemă. Gloanțele dum-dum sunt ilegale în statul New York. Dacă cei care se ocupă de securitatea aeroportului hotărăsc să îi verifice bagajul, ar putea fi arestat.

„Totul va fi bine“, își spune el în timp ce coboară din avion. În aceste vremuri, cea mai mare amenințare este deturnarea de aeronave. Iar el nu arată a terorist.

¹ Jack Jones, *Let Me Take you Down: Inside the Mind of Mark David Chapman, the Man Who Killed John Lennon* (New York: Villard Books, 1992), p. 192.

² Associated Press, „How John Lennon's Killer Mark David Chapman Brought Legal Gun to New York 35 Years Ago“, Syracuse.com, 8 decembrie 2015.

Stă lângă banda de preluare bagaje din aeroportul La Guardia, căutându-și din ochi valiza, în timp ce urmărește discret personalul de la securitate dinapoia lentilelor fumurii ale ochelarilor săi stil aviator.

Nimeni nu-i acordă atenție – asta e un semn bun. Își ridică valiza.

Nimeni nu aleargă spre el.

Se îndreaptă spre ieșire.

Nu îl caută nimeni.

Oamenii prin dreptul cărora trece – oameni de afaceri și călători veniți la Big Apple ca să se bucure de câteva zile de cumpărături pentru Crăciun – nici măcar nu își dau seama de prezența lui. Niciun contact vizual, nicio mișcare din cap, nimic.

„E ca și cum aș fi invizibil.“

Și, într-un fel, el chiar este. A fost invizibil toată viața sa. Nu are nimic remarcabil, ceea ce îi oferă un avantaj tactic aparte. Se poate amesteca ușor în mulțime și nu arată amenințător.

„Și așa trebuie să rămân. Trebuie să par normal în orice ocazie.“

Ceea ce înseamnă să își ignore gândurile cât mai mult cu putință.

Mintea lui e o zonă primejdioasă.

Iese din aeroport, în lumina soarelui strălucitor. Aerul e neobișnuit de cald pentru perioada aceasta. Își lasă valiza pe trotuar și, transpirat și cu respirația grea, face semn la un taxi, și gândurile lui se îndreaptă spre cele cinci cartușe¹ împachetate lângă pistol. Engajatul de la FAA i-a mai spus că schimbările presiunii atmosferice² le-ar putea deteriora.

¹ În această scenă, precum și în altele, pentru care nu există relații nemijlocite, gândurile sau cuvintele rostite de Mark David Chapman și ale oamenilor cu care interacționează au fost reconstituite din interviuri și surse terțe disponibile.

² E.R. Shipp, „Chapman Given 20 Years in Lennon Slaying“, *New York Times*, 25 august 1981.

Are nevoie doar ca unul dintre ele să funcționeze.

Cele cinci cartușe hollow-point Smith & Wesson +P sunt concepute pentru o putere de oprire maximă – și să provoace vătămări maxime. Când un asemenea glonț lovește țesutul moale, vârful se deschide într-un mic ferăstrău mortal, care se rotește și înaintează prin corp, sfărtecând țesuturile și organele întâlnite în cale.

Un singur foc e mai mult decât suficient pentru a se asigura că John Lennon va muri.

Un taxi galben oprește lângă el. Își pune valiza în portbagaj, apoi se instalează pe bancheta din spate. Îi dă șoferului adresa: West Side YMCA, în apropiere de Central Park West. De acolo sunt doar nouă intersecții până la adevărata lui destinație.

Arborează un zâmbet cât mai cuceritor și îi spune taximetristului:

– Sunt inginer de sunet.¹

Taxiul pornește.

– Colaborez cu John Lennon și Paul McCartney.²

Șoferul îl ignoră.

Se uită urât la ceafa omului. „Dacă ai ști ce am de gând să fac, mi-ai acorda atenție. Nu m-ai trata ca pe un om fără importanță.“

Nowhere Man este o melodie a trupei lui preferate dintotdeauna, Beatles. Mai bine zis, *era* preferata lui, asta până ce trupa s-a destrămat. Și încă nu l-a iertat pe John Lennon pentru că a spus că Beatles erau mai populari decât Iisus.

Asta a fost o blasfemie.

Taxiul pătrunde în traficul bară la bară spre Manhattan. Toată lumea să grăbește să ajungă la Rockefeller Center. De curând a fost adus un brad norvegian înalt de 20 de metri, iar electricienii lucrează cu febrilitate ca să îl împodobească cu

¹ James R. Gaines, „Descent into Madness“, *People*, 22 iunie 1981.

² Gaines, *ibid.*

luminii pentru ceremonia de Crăciun, care va fi peste câteva zile.

Scoate un plic cu cocaină¹. Inhalează o liniuță de pe dosul palmei.

Taximetrul îl urmărește prin oglinda retrovizoare.

– Vrei și tu?

Șoferul clatină din cap și își îndreaptă din nou atenția la trafic.

Cocaina nu își face efectul magic. În loc să simtă un val de plăcere intensă, transpiră și se încordează până la furie, toată îndreptată către Lennon.

– Oricum îl găuresc², mormăie el. Șase gloanțe în burta lui grasă și păroasă.

Ajunge la destinație. Plătește cursa și, în timp ce coboară din taxi, își imaginează polițiști roind în jurul lui, cu armele scoase, pregătiți să îl aresteze. Se și vede închis într-o celulă pentru tot restul vieții.

Acest gând îi aduce alinare.

Pace.

Se întoarce spre șofer:

– Sunt Mark Chapman³. Să îți minte numele meu pentru că s-ar putea să-l mai auzi.

¹ James R. Gaines, „Descent into Madness“, *People*, 22 iunie 1981.

² Gaines, *ibid.*

³ Gaines, *ibid.*

CAPITOLUL 1

„Nu seamănă puțin cu tine și cu mine?“

*Nowhere Man*¹

— O să-ți placă John, îi spune Ivan Vaughan prietenului său Paul McCartney. E un tip grozav.²

Paul îl cunoaște pe John Lennon, însă doar din vedere. John e mai mare – are aproape șaptesprezece ani –, iar cei doi nu au stat niciodată de vorbă, deși merg la școală cu același autobuz, între Allerton și Woolton.

Astăzi, John cântă cu trupa lui, The Quarry Men, la sărbătoarea bisericii St. Peter, iar Paul și Ivy, în vârstă de cincisprezece ani, au venit cu bicicletele ca să îi vadă. În fine, Ivy e interesată de trupă – iar Paul vrea să vadă fete.

E sâmbătă, 6 iulie 1957, și e deja caniculă când The Quarry Men urcă pe scena aflată în aer liber.

John poartă o „scurteică“ – o haină lungă până la genunchi – peste o cămașă pepit alb cu roșu și blugi drepți de culoare neagră. Începe să cânte piesa doo-wop *Come Go with Me*³, lansată de Del-Vikings. Paul auzise cântecul american doar de câteva ori, la emisiunea Decca Records de la Radio Luxembourg și în cabina de audiții de la un magazin de discuri.

¹ Piesă lansată pe albumul Beatles *Rubber Soul* în decembrie 1965. (n.tr.)

² Philip Norman, *John Lennon: The Life* (New York: Ecco, 2008), p. 103.

³ Gen de muzică din categoria rhythm and blues, la modă în anii '40-'50 în Statele Unite. (n.tr.)

Paul ascultă cu jumătate de ureche și se duce să cerceteze mulțimea de fete. Tocmai se gândește cu care să încerce să intre în vorbă, când îl aude pe John schimbând versurile fără să piardă ritmul. Paul știe multe despre chitare, și nu-și poate da seama în ce stil cântă John când trece la o versiune rockabilly a piesei *Be-Bop-a-Lula*, lansată de Gene Vincent. John domină scena. Parcă e toată a lui.

Acest lucru nu e o mare surpriză. Toată lumea știe că John Lennon e îngâmfat și sigur pe sine – și un Ted local, sau Teddy Boy¹. În Liverpool, cei din bandele Ted, cu perciuni lungi și părul dat cu ulei, pieptănat pe spate și amintind de fundul unei rațe, sunt bărbați și băieți rebeli și duri din rândul clasei muncitoare, cărora le place să se încaiere.

Paul o urmează pe Ivy în biserica St. Peter, unde trupa se pregătește să cânte altceva. John este recunoscut de toată lumea ca fiind un huligan. Locuiește cu mătușa, nu cu mama lui. În oraș se zvonește că tatăl lui l-a abandonat, iar acum mama lui John trăiește în păcat cu alt bărbat. Au două fiice în afara căsătoriei.

Paul își amintește brusc de propria lui mamă.

În anul precedent, pe 29 octombrie, Mary McCartney s-a internat în spital. Nu le-a spus lui și fratelui său, Mike, motivul. Apoi, două zile mai târziu, de Halloween, ea a murit – de cancer mamar, a aflat Paul ulterior. Au trecut opt luni de atunci, iar pierderea încă îl săgetează dureros.

Și atunci a devenit obsedat de muzică. După cum s-a exprimat fratele lui, „pierzi o mamă – și descoperi chitara?”²

„Paul, dacă ai voce sau poți cânta la un instrument, întotdeauna vei fi invitat la petreceri”³, i-a spus Jim, tatăl lui, care a

¹ Curent subcultural promovat de adolescenți și adulți iubitori de rock & roll și rhythm and blues în perioada anilor '50 în special în Anglia. (n.tr.)

² Hunter Davies, *The Beatles: The Authorized Biography* (New York: McGraw-Hill, 1968), p. 28.

³ Editorii revistei *People*, *The Beatles: Celebrating Beatlemania, America 1964* (New York: Time Home Entertainment, 2019), p. 28.

cântat jazz în tinerețe. Paul a început să învețe să cânte la trompetă, dar după ce i-a ascultat pe Elvis Presley și Lonnie Donegan, așa-numitul Rege al Skiffle, a dus instrumentul înapoi la magazinul de muzică Rushworth and Dreaper și l-a schimbat pe o chitară Zenith.

Din păcate, el este stângaci, și chitarele sunt făcute pentru dreptaci. De aceea, a învățat să cânte la chitară invers – mâna dreaptă pe gâtul instrumentului și ciupește corzile cu stânga.

Paul ia una dintre chitarele din sală și începe să cânte *Twenty Flight Rock* – un cântec interpretat de Eddie Cochran în filmul *The Girl Can't Help It* – pe care l-a învățat în urmă cu doar câteva zile. E o piesă cumplit de dificilă, cu atât mai mult cu cât el este silit să o cânte cu mâinile pe dos. Însă singura ambiție a lui Paul este să fie ca Elvis, de aceea pune tot sufletul în interpretarea spontană. John se află în apropiere, cu ochii mișiți. E aceeași privire pe care a avut-o mai devreme, când a cântat pe scenă, ca și cum ar fi privit mulțimea de sus.

„Iar acum se uită de sus la mine. Crede că sunt doar un școlar gras.”¹

Paul termină de cântat, apoi începe să-i spună lui John cum își scrie versurile:

– Ca și cum aș scrie un eseu sau aș rezolva un careu de cuvinte încrucișate.²

Dezinteresat, John dă din cap.

Paul se duce la pianul aflat în apropiere. Se așază și începe să interpreteze hitul lui Jerry Lee Lewis *Whole Lotta*

¹ Norman, *John Lennon*, p. 108.

² Robin Hilton și Bob Boilen, „All Songs + 1: A Conversation with Paul McCartney”, *All Songs Considered*, NPR.org, 10 iunie 2016.

Shakin' Goin' On. Paul reușește să trăiască melodia, ajungând să lovească clapele la fel ca Jerry Lee.

Paul simte brațul lui John pe umărul său. John se apleacă, participând cu o mână dreaptă pricepută la octavele superioare ale piesei. „E beat”¹, își dă seama Paul. După ce termină de cântat, John anunță că a sosit momentul să meargă la un bar. Inima lui Paul bubuie de emoție. „M-a invitat cel mai tare tip din Liverpool.”

Dincolo de asta, lăuntric, există și un alt sentiment: îngrijorarea. Orice adult, inclusiv tatăl lui Paul, referindu-se la John, ar spune: „Te va băga în bucluc, fiule”². John Lennon, cu privirea lui care intimidează, cu perciuni lungi și cu gulerul ridicat. „Nu l-ai cunoscut, ci mai curând l-ai remarcat.”³

Acum, că s-a întâmplat asta, Paul rămâne în preajma lui.

CAPITOLUL 2

„Nu vrei să te alături trupei?”

*Join Together*¹

Lui John nu-i pasă că Paul are doar cincisprezece ani. Muzical vorbind, e la fel de serios pe cât este John în legătură cu rock'n-rollul. Paul compune deja cântece și știe să cânte la pian.

Și cântă perfect la chitară – *dar pe dos*.

„Să-l întreb pe Paul dacă vrea să se alature trupei? Dar dacă va încerca să preia controlul?” John are în minte aceste întrebări în timp ce stă pe pavajul din fața clubului Cavern din centrul orașului Liverpool, unde The Quarry Men au susținut prima lor reprezentație. Clubul, aflat la subsolul unui depozit de fructe și legume, este cunoscut ca loc unde se ascultă jazz.

– Nu primim niciodată audiții din cauza trupelor de jazz², spune John.

Dar acum jazzul e cam pe ducă, fiind înlocuit de skiffle, o versiune britanică a muzicii jug-band pe care o cântă The Quarry Men.

Însă adevărata iubire a lui John este rock'n-rollul american, iar în seara asta nu dorește decât să ajungă pe scenă și să-i fascineze pe cei din sală cu ritmurile sale sălbatice. Cu toate acestea, la clubul Cavern acest tip de muzică nu este permis. Nici la alte localuri.

¹ Barry Miles, *The Beatles Diary Volume 1: The Beatles Years* (London: Omnibus Press, 2001), p. 11.

² Barry Miles, *Paul McCartney: Many Years from Now* (New York: Henry Holt, 1997), p. 32.

³ Editorii *People*, *The Beatles*, p. 28.

¹ Piesă lansată de trupa britanică The Who în 1972. (n.tr.)

² Hunter Davies, *The Beatles: The Authorized Biography* (New York: McGraw-Hill, 1968), p. 60.

Rock'n-rollul a căpătat o reputație proastă încă de când filmul american *Rock Around the Clock* a ajuns în Marea Britanie anul trecut și valuri de adolescenți au smuls scaunele de la cinema pentru a putea dansa pe melodia care dă titlul filmului, cântată de Bill Haley și trupa sa, The Comets¹. Acum, vechea gardă este îngrozită de forța distructivă a muzicii. BBC a refuzat să difuzeze piesa.

Însă rock'n-rollul nu se lasă pus pe fugă. Până recent, *All Shook Up* a lui Elvis Presley a fost piesa numărul unu. John a auzit prima oară de Elvis Presley de la un coleg de școală care cita dintr-o revistă de muzică. *New Musical Express* prezenta acest cântăreț american cu nume ciudat care, atunci când cânta *Heartbreak Hotel* și își mișca soldurile pe scenă, făcea ca femeile să țipe și să leșine.

John a cumpărat discul și s-a grăbit să ajungă acasă cu el. Locuiește cu mătușa lui, Mimi, și nu cu mama sa, Julie, sora lui Mimi. Noaptea, în pat, John se strecoară sub pilotă cu radioul lui portabil și, cu volumul foarte slab, ascultă pe unde medii Radio Luxembourg, care transmite toate hiturile americane de rock'n-roll.

Mimi nu tolerează această muzică. Consideră că oamenii care ascultă așa ceva sunt de „clasă inferioară“ și dorește ca el să își vadă de școală. Mimi nu are habar că el a înființat o trupă, cu atât mai puțin că are un spectacol în seara aceasta.

– N-am nimic împotriva chitarei, John, dar n-o să-ți câștigi existența cu ea.²

Însă John are convingerea că ea se înșală. „Am vrut să scriu *Alice în Țara Minunilor* și să devin Elvis Presley“³, spune el și,

¹ „The Startling Blast of Rock Around the Clock, Sixty Years Later“, David Cantwell, *The New Yorker*, 27 iulie 2015.

² Warren Hoge, „Liverpool Journal; The House That Can't Forget a Boy with a Guitar“, *New York Times*, 6 mai 2003.

³ Ray Connolly, *Being John Lennon: A Restless Life* (New York; Pegasus Books, 2018), p. 31.

în ceea ce îl privește, poate, și va face și una, și alta. În urmă cu câteva zile, a descoperit că Mimi i-a făcut din nou „curățenie“ în cameră, aruncând toate desenele și poeziile lui. S-a înfuriat și nu a rezistat, spunând:

– Mi-ai aruncat toate poeziile și o să regreti asta când o să devin celebru.¹

John se întrebă care ar fi reacția lui Mimi dacă ar afla că sursa hainelor lui interzise gen Teddy Boy este Julia, care îl iubește pe Elvis la fel de mult ca și el. Spre deosebire de puritana Mimi, Julia are un pick-up și îi place să cânte, să danseze și să își fluture părul ei roșcat.² Tot ea i-a cumpărat și prima chitară, un model acustic spaniol pentru flamenco, cu corzi de oțel care i-au crestat adânc vârful degetelor din cauza exersării repetate.

În acea seară, până să îi întâlnească pe colegi la clubul Cavern, a ajuns la o decizie în ceea ce îl privește pe Paul McCartney. „Mi-a trecut prin minte că va trebui să-l țin în frâu“³, a dezvăluit John mai târziu. „Dar merita să-l cooptez.“ John caută un prieten comun, Pete Shotton, care să lanseze invitația.

Având o chitară cu patru corzi prinsă pe umăr, John se uită atent la publicul alcătuit din oameni de vârstă medie. „Doamne, cât de rigizi par.“ Se întoarce spre restul trupei și le dă semnalul.

Disperat, Rod Davis, cântărețul la banjo, se apropie de el.

– Nu poți face asta, spune el. Te vor mânca de viu dacă începi să cânti rock'n-roll în Cavern!⁴

¹ Philip Norman, *John Lennon: The Life* (New York: Ecco, 2008), p. 67.

² Mark Lewisohn, *Tune In*, vol. 1, *The Beatles: All These Years* (New York: Crown Archetype, 2013), p. 181.

³ Connolly, *Being John Lennon*, p. 39.

⁴ Bob Spitz, *The Beatles: The Biography* (New York: Back Bay, 2006), p. 65.

John nu îl ia în seamă și se întoarce spre public.
„Să le oferim un strop din Rege.“

John interpretează piesa *Don't Be Cruel* a lui Elvis Presley. Membrii trupei The Quarry Men îl susțin.

Managerul clubului aude refrenul – „*Don't be cruel to a heart that's true*“ – și se repede pe scenă cu un bilet.

„Încetați să mai cântați rock'n-roll.“¹

John aruncă biletul pe jos și adoptă stilul Jerry Lee Lewis și al noului său preferat, Buddy Holly and the Crickets, în timp ce interpretează încă o melodie rock'n-roll din topurile americane.

John îl invită pe Paul să cânte într-un concert cu The Quarry Men la New Clubmoor Hall² din Norris Green, în partea de nord a orașului Liverpool – la o distanță considerabilă cu autobuzul de zona în care ei locuiesc.

Încep cu piesa *Guitar Boogie* de Arthur Smith și trupa lui, Cracker-Jacks. Partitura de chitară e ușor de cântat, un simplu blues de douăsprezece măsuri. Nu este doar prima oară când Paul cântă cu trupa, ci și prima interpretare solo la chitară.

Pe scenă, John și Paul cântă vocal pe rând. Când unul dintre ei este solist principal, celălalt armonizează. Punctul forte al lui John este că poate menține o tonalitate mai joasă; vocea lui Paul e mai potrivită pentru tonuri mai înalte.

Paul începe soloul său de chitară.

Degetele nu vor să-l asculte. Par să se fi lipit de gâtul instrumentului.

Paul cântă chinuit până la final, când fața lui rotundă se îmbujorează. E transpirat.

¹ Spitz, *The Beatles*, p. 65.

² Lewisohn, *Tune In*, pp. 144-45.

După spectacol, toți se uită la el, iar el este înspăimântat. Totuși, până la un anumit punct, este hotărât. „În seara aceea, mi-am pierdut locul de chitarist solo“¹, spune Paul. „După aceea, n-am mai cântat niciodată solo la chitară.“

John se află în camera lui și compune o poezie la mașina lui portabilă de scris, când aude o ciocănitură în ușa din spate, din apropierea bucătăriei.

Mimi strigă spre el, în susul scării:

– John, micul tău prieten e aici.²

Ea folosește un ton dominator față de toți prietenii lui. „Mi s-a părut că John și Mimi aveau o relație foarte specială“³, a afirmat Paul mai târziu. „Îl lua întotdeauna peste picior, iar el nu reacționa niciodată agresiv; ținea la ea, iar ea ținea la el.“ Cu toate că ea „te ridiculiza“⁴, spune Paul, „pe mine nu m-a deranjat asta niciodată, de fapt cred că mă plăcea mult⁵ – dintr-o glumă răutăcioasă puteam deduce că mă plăcea“.

Mimi consideră că Paul este cel care „o ia la mișto“ cu accentul lui elegant. „Am gândit: Acest prieten mai tânăr al lui John sigur e un vrăjitor, domnul Fermecător. Nu m-am lăsat copleșită de el.“

John intră în bucătărie și îl găsește pe Paul McCartney în picioare, iar Mimi se uită la chitara din mâinile lui Paul și le aduce amândurora aminte să nu facă zgomot și să îi deranjeze pe chiriașii ei studenți.

¹ Paul McCartney, interviu luat de Roger Scott, Capital Radio (Londra), 17 noiembrie 1983.

² Barry Miles, *Paul McCartney: Many Years from Now* (New York, Henry Holt, 1997), p. 44.

³ Lewisohn, *Tune In*, p. 14.

⁴ Philip Norman, *John McCartney: The Life* (New York: Little Brown, 2016), p. 74.

⁵ Lewisohn, *Tune In*, p. 14.

Studentii de la Universitatea Liverpool pe care Mimi îi cazează pentru a-și suplimenta pensia de văduvă nu îl interesează pe John, cu toate că și el a obținut un loc la Colegiul de Artă Liverpool după o evaluare a portofoliului său de desene și caricaturi. Se gândea că poate avea „să obțin o slujbă ca să desenez fete frumoase pentru afișe de reclamă la pastă de dinți”¹.

– Mimi, avem un cântec nou, vrei să-l ascuți? o întreabă John pe mătușa lui.

– Nicidecum, spune Mimi cu dispreț în glas. Pe veranda din față, John, acolo să cântați.²

John închide ușa și îi spune lui Paul că îi place să cânte pe verandă „deoarece ecoul chitarelor³ se răsfrânge mai bine din geam și dale”.

În momentul în care Mimi pleacă de acasă, cei doi urcă în fugă la etaj și ascultă discurile cu muzica lui Little Richard. Amândoi îl adoră pe cântărețul din Macon, Georgia, iar Paul reușește chiar să imite tipicele strigăte și țipete ale cântărețului din piesele *Tutti Frutti* și *Long Tall Sally*.

Dar Elvis Presley este Dumnezeu, iar ei sunt discipolii lui. Nu doar ascultă discurile scoase de el, ci le analizează încercând să descopere progresiile de acorduri, fiecare notă în parte. Toate cântecelele rock pe care le știu ei sunt cântate pe acordurile C, F și G sau G7. Sunt hotărâți să descifreze acordurile piesei *Blue Moon* a lui Elvis, însă abia la începutul iernii descoperă că acordurile C, A minor, F și G sunt exact aceleași pe care le-a folosit Paul Anka în hitul lui *Diana*⁴, înregistrat în 1957, pe când avea cincisprezece ani, aceeași vârstă ca și Paul.

¹ Lewinsohn, *Tune In*, p. 137.

² Norman, *Paul McCartney: The Life* (New York: Little, Brown, 2016), p. 74.

³ Barry Miles, *The Beatles Diary Volume 1: The Beatles Years* (London: Omnibus Press, 2001), p. 12.

⁴ Austin O'Connor, „10 Things You May Not Know About Paul Anka”, AARP, 17 aprilie 2013.

Emoția lui John este atât de intensă și de puternică încât este aproape orbitoare. Asta confirmă ceea ce el a știut dintotdeauna: muzica este rațiunea pentru care se află el pe pământ.

Și va crea muzică împreună cu Paul McCartney.